

Вшануй свою Велику
ненароджену Україну

*Не українське слово, не наше –
Жахливий отой геноцид.
Минуле таке пропаще – Як
жити з набутком цим?*

*Та чую: відлунюють кроки
І майбутнє нас зустріча.
Народ безсмертний, допоки
ПАМ'ЯТІ СВІТИТЬ СВІЧА.*

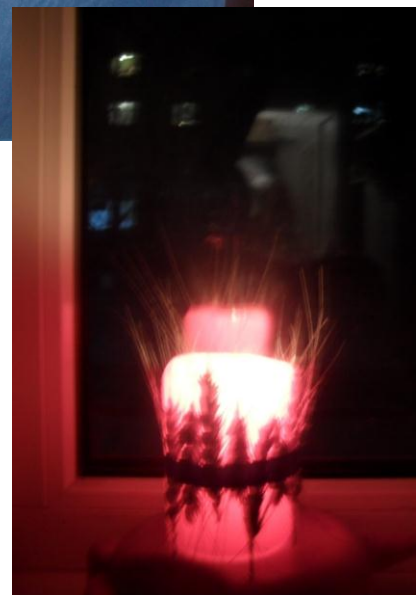
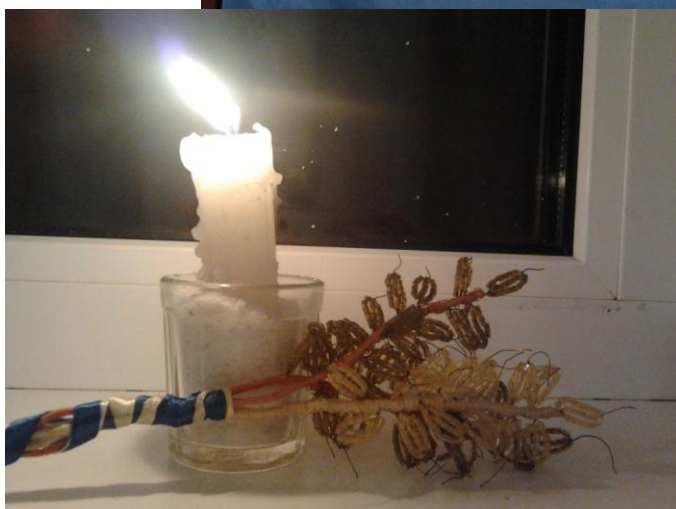
*В суботу, **26 листопада** приєднайтесь до акції "Запали свічку",
коли кожна свідома людина вшановує пам'ять жертв голодомору,
поставивши на підвіконня свічку так, щоб її було видно знадвору.*

*Цих вогників має бути якнайбільше. Вони потрібні для кожного з нас.
Ці вогники символізуватимуть нашу скорботу і пам'ять про мільйони
загублених життів наших співвітчизників, серед яких були такі ж діти як
ви. Ці вогники зігріють душі загиблих.*

Це – знак нашої пам'яті.

Це – світло очищення задля нашого майбутнього.

*Це - найменше, що ми можемо зробити для тих, хто загинув у
трагічних 1932-1933 рр. Не будьмо байдужі!*

«Україну можемо втратити!» — писав переляканий Сталін влітку 1932 року. Він боявся втратити Україну як ресурс, без якого побудова могутньої індустріальної імперії, здатної завоювати світ, залишалася б тільки мрією.

Щоб не втратити, він вирішив стратити Україну. Стратити як уособлення всього, що ненавидів диктатор — свободи, самодостатності, культурної унікальності. Попри інформаційну блокаду, яка приховувала злочин, — це була публічна страта. Про неї знали приречені на загибель, знали в межах Сталінової імперії, переповідаючи пошепки жахливі подробиці. Про неї керівництву своїх держав доповідали закордонні розвідники та дипломати, писали відважні журналісти у світових медіа.

Вбивство цілого народу без війни у мирний час мало залякати інших, засвідчити всемогутність і безкарність «вождя народів». Голод обраний як зброя геноциду дав Сталіну можливість не лише забрати життя у мільйонів українців, але вбити тих із них, хто пережили масове вбивство. Вбити їх як українців: ті, хто вижили, добровільно позбавлялися власної мови, культури, традицій, переплавлювалися у безликий «советський народ».

Вбити їх як людей: перетворити в істот, позбавлених почуття гідності, понизити до рівня тваринного існування, а згодом вмонтувати в якості гвинтиків у тоталітарну машину. Тому результатом Голодомору стали не лише мільйони вбитих та опустілі українські домівки, але й спустошені душі тих, хто пережив 1933-й.

Люди боялися згадувати жахи, свідками яких стали. Боялися не лише тому, що очікувало покарання. Їм боляче було пригадувати себе інших, тих, якими вони були до 1932-го. Боляче було гадати, якими б вони стали, якби не Голодомор, що назавжди поламав їхні життя, позбавив можливості бути собою.

Але геноцид зламав не усіх. Серед тих, хто вижили фізично, були й такі, хто не дав знищити себе духовно. Попри те, що вони, як й інші, бачили жахіття голодної смерті рідних та близьких, самі заглядали їй у вічі, відчували, як впевнено тваринне єство може наповнювати людську істоту. Голодомор не зламав їх, не змусив зрадити своє індивідуальне та національне «я».

Згодом вони зуміли реалізувати себе, попри травму пережитого у 1932-1933-му, і всупереч несприятливим обставинам радянської дійсності наступних років. Вони стали художниками, письменниками, досягли успіхів у науці й техніці.

Вони не забували про Голодомор, але ця пам'ять не стримувала їх розвиток, а робила сильнішими. Ці чоловіки та жінки знали, що живуть не лише за себе, але й за мільйони інших, вбитих фізично чи духовно. Знали, що несуть у собі унікальну культуру, яку мають врятувати, щоб зберегти різноманітність світу.

Завдяки їм Сталін програв — Голодомор не злавав України.

Після десятиліть нищення вона звелася на ноги і в 1991-му поставила крапку в історії створеної ним імперії. І нині Україна впевнено зупиняє спроби відродити цю імперію. Впевнено захищає рубежі свободи — свободи власної, свободи Європи.

БО МИ НАРОД, ЯКИЙ НЕ ЗЛАМАЛИ ГЕНОЦИДОМ.

Володимир В'ятрович,
голова Українського інституту національної пам'яті
Джерело: <http://www.memory.gov.ua/page/proekt-nezlamni>

26 листопада –

День пам'яті жертв голодомору